

Šiame dokumente pateikiama bendro pobūdžio informacija apie dalyvavimo UAB *Artea Asset Management* (toliau – Valdymo įmonė) valdomuose papildomo savanoriško pensijų kaupimo fonde (toliau – III pakopos pensijų fondas arba Fondas) sąlygas. Išsami iki sutartinė informacija ir su sutarties sudarymu bei vykdymu susijusi informacija pateikiama konkrečiau Fondo taisyklėse, pagrindinės informacijos investuotojams dokumente ir pensijų kaupimo sutartyje. Tai nėra reklaminio pobūdžio informacija.

I. Pensijų fondo pasirinkimas

III pakopos pensijų fondo produkto pagrindinė paskirtis – sukaupti kuo didesnę papildomą pensiją, neprisiimant netinkamos rizikos. Nuo pasirinkto pensijų fondo investavimo strategijos priklauso jo pajamingumas. Paprastai geriau uždirba tie fondai, kurie daugiau investuoja į akcijas, bet tokios investicijos yra ir rizikingesnės. Jaunesniems žmonėms rekomenduojama rinktis fondus, kurie daugiau investuoja į akcijas, o vyresniems – į mažiau rizikingus fondus, kuriuose obligacijų dalis didesnė, o akcijų – mažesnė, taip siekiant apsaugoti jau sukauptas lėšas.

Siekiant optimalios investicijų grąžos, svarbu III pakopos pensijų fondą pirmiausia rinktis, atsižvelgiant į savo amžių; laikui bėgant, jį keisti į vis mažesnės rizikos pensijų fondą. Tuo tikslu Valdymo įmonė savo siūlomų III pakopos pensijų fondų investavimo strategijas klientams yra pritaikiusi pagal jų amžių ir laikotarpį, jiems likusį iki pensijos. Daugiau informacijos pateikiama šiame grafike:

AMŽIUS METAIS	18 21 29 33 37 41 45	IKI 47 METŲ Rekomenduojama investicijų į akcijas dalis – iki 100 %	→	Priimtini trumpalaikiai finansų rinkų svyravimai ir suprantama, kad didesnė ilgalaikių akcijų ir rinkų grąža susijusi su didesne rizika. ARTEA AMBICINGAS INDEX 16+ ARTEA AMBICINGAS 16+ ARTEA AMBICINGAS ACTIVE 16+
	49 53 57	NUO 47 IKI 58 METŲ Rekomenduojama investicijų į akcijas dalis – iki 70 %, likusi – į obligacijas ar kitas konservatyvias turto klases	→	Siekiama padidinti sukaupto turto vertę ir yra priimtina vidutinė akcijų rinkų svyravimų rizika ARTEA SUBALANSUOTAS 47+
	61 65	NUO 58 IKI 65 METŲ Rekomenduojama investicijų į obligacijas ar kitas konservatyvias turto klases dalis – 100 %.	→	Siekiama, kad investavimo rizika išliktų maža ir kaupiamos lėšos būtų mažiau priklausomos nuo finansų rinkų svyravimo. ARTEA STABILUS 58+

Siūlydama sudaryti pensijų kaupimo sutartį Valdymo įmonė vertina Kliento amžių ir rekomenduoja rinktis jo amžių atitinkantį Fondą. Pasirinkus pensijų fondą, svarbu nepamiršti laikui bėgant jo pakeisti į mažesnės rizikos. Valdymo įmonė ir po pensijų kaupimo sutarties sudarymo papildomai informuoja dalyvius apie rekomenduojamos rizikos pensijų fondus, atkreipdama dėmesį į dalyvių pasirinkto fondo rizikingumą ar konservatyvumą ir siūlanti keisti Fondą pagal kliento amžių. Apie tai pensijų fondo dalyviai reguliariai informuojami: kartu su metinėmis ataskaitomis, teikiamomis pagal teisės aktų reikalavimus, su kitais pagal teisės aktų ar III pakopos pensijų fondo taisykles teikiamais pranešimais ir kitais būdais.

Pasirinkęs kaupti pensiją ne savo amžiaus grupei priskirtame pensijų fonde Klientas prisiima riziką, kad pensijų turto valdymas (investavimas) per visą kaupimo laikotarpį nebūtinai atitiks optimalų rizikingų ir mažiau rizikingų turto klasių santykį, kad gautų didžiausią investicijų naudą visu kaupimo laikotarpiu. Kitaip tariant, pensijų fondų dalyvis gali: 1) nesukaupti potencialiai didesnės sumos, sukakus pensiniam amžiui (kai pasirenkama kaupti per daug konservatyviai, t. y., jeigu pasirinkto fondo lėšos didžiąja dalimi yra investuojamos į obligacijas ir / ar indėlius), arba 2) prarasti didelę sukauptos sumos dalį dėl rinkų svyravimo (kai pasirenka kaupti per daug rizikingai, t. y., jeigu pasirinkto fondo lėšos didžiąja dalimi investuojamos į akcijas ar su jomis susijusias investicijas).

Atkreipiame dėmesį, kad jeigu Kliento kaupimo III pakopos pensijų fonde pagrindinis tikslas nėra kaupimas pensijai – jis turėtų kreiptis individualios konsultacijos ir apie tai informuoti savo konsultantą.

II. Mokesčiai ir kitos išlaidos

Atskaitymai, kurie sumokami, naudojami Fondo veiklos išlaidoms padengti. Šie atskaitymai mažina tikėtiną investicijų prieaugį. Mokesčiai skirstomi į vienkartinus atskaitymus, taikomus prieš investuojant arba investavus (startinis ir dalinis lėšų išėmimo mokesčiai) bei metinius atskaitymus nuo turto valdymo (valdymo, depozitoriumo ir kitų išlaidų mokesčius). Susipažinti su faktiniais metiniais turto valdymo atskaitymais (toliau – einamuju mokesčiu) galite Fondo pagrindinės informacijos investuotojui dokumente.

III. Pensijų įmokų mokėjimų būdai ir tvarka

Pensijų įmokos Kliento vardu gali būti mokamos vienkartinėmis įmokomis (bankiniu pavedimu į Fondo sąskaitą, kurią galima rasti pensijų kaupimo sutartyje) arba pagal Valdymo įmonės pateikiamas e. sąskaitas (jei Kliento ar e. sąskaitų gavėjo bankas yra šios paslaugos teikėjas). Daugiau informacijos, kaip atlikti įmokas naudojantis e. sąskaitas galima rasti čia: www.artea.lt/r/ltiii-pakopos-pensija.

PENSIJŲ FONDAI	Valdymo mokestis	Startinis mokestis už pensijų fondo valdymą*	Depozitoriumo mokestis (maksimalus)	Kitos išlaidos (maksimalus)
Artea Ambicingas 16+ pensijų fondas	0,80 %	30 %	0,15 %	0,3 %
Artea Ambicingas Active 16+ pensijų fondas	1,50 %	0 %	0,20 %	0,5 %
Artea Subalansuotas 47+ pensijų fondas	0,80 %	30 %	0,15 %	0,3 %
Artea Stabilus 58+ pensijų fondas	1,00 %	0 %	0,15 %	0,2 %
Artea Ambicingas Index 16+ pensijų fondas	0,59 %	30 %	0,15 %	0,3 %

Įmokas į III pakopos pensijų fondus Klientas gali mokėti pats, taip pat įmokas jo naudai gali mokėti darbdavys, artimieji giminaičiai ar kitas trečiasis asmuo (atvejais, kai įmokas moka artimasis arba trečiasis asmuo, bankiniame pavedime turi būti nurodytas mokėtojo asmens kodas).

IV. Pensijų išmokų mokėjimo būdai ir tvarka

Sulaukęs atitinkamo amžiaus pensijų fondo dalyvis bet kuriame Artea banko skyriuje gali sudaryti pensijų išmokos sutartį. Registracija konsultacijai: www.artea.lt/lt/rasykite.

III pakopos pensijų fondų dalyviai gali pasirinkti sukauptos pensijos išmokėjimo būdą:

- atsiimti sukauptas lėšas vienu mokėjimu (vienkartinė išmoka) arba
- reguliariai dalimis (periodinė išmoka), arba
- už sukauptas lėšas įsigyti pensijų anuitetą gyvybės draudimo bendrovėje.

Pensijų fondo dalyvis, sulaukęs senatvės pensijos amžiaus, turi teisę nukelti pensijų išmokos mokėjimo pradžią neribotam laikui. Jei pensijų fondo dalyvis nesikreipia į pensijų kaupimo bendrovę dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo, laikoma, kad jis pasinaudojo teise nukelti išmokos mokėjimo pradžią. Tokiu atveju, asmuo toliau dalyvauja pensijų kaupime bendra Fondo taisyklėse nustatyta tvarka.

Atkreipiame dėmesį, kad Dalyvis turi teisę atsiimti visas ar dalį pensijų fonde sukauptų lėšų ir neįgijęs teisės į pensijų išmoką, tačiau, tokiu atveju, Dalyvis turi įvertinti Valdymo įmonės ir (ar) valstybės taikomą apmokestinimo režimą ir jų sąlygas (detalesnė informacija pateikiama šio dokumento VI skyriuje).

* Startinis mokestis už Fondo valdymą atskaitomas nuo kiekvienos įmokėtos pensijų įmokos per pirmuosius 12 mėnesių nuo tapimo Dalyviu. Iš kitų pensijų fondų į Fondą perkeliama sumai startinis mokestis nėra taikomas, tačiau taikomas po perkėlimo mokamoms įmokoms. Dalyviui taikomas startinis mokestis yra ribojamas 200 eurų (300 eurų Artea Ambicingas Index 16+) suma, tačiau jis atskaitomas tol, kol pasiekiami minimali 100 eurų (200 eurų Artea Ambicingas Index 16+) riba. Kai į Fondą įmokas savo darbuotojų (Dalyvių) naudai perveda darbdavys, startinis mokestis išskaičiuojamas nuo kiekvienos įmokėtos pensijų įmokos, mokamos tiek darbdavio už darbuotoją (Dalyvį), tiek mokamos paties Dalyvio, nustatomas atskiru susitarimu tarp Valdymo įmonės ir Dalyvių darbdavio. Šiuo susitarimu gali būti nustatoma ir mažesnė minimali startinio mokesčio suma. Šis mokestis priklausys nuo kaupime dalyvaujantių darbuotojų (Dalyvių) skaičiaus ir kitų aplinkybių, tačiau bet kuriuo atveju neviršys Taisyklių 79 punkte nustatytos maksimalios ribos.

Startinis mokestis **netaikomas** Dalyvio pensijų įmokoms, kurios vienu mokėjimu sudaro ne mažesnę kaip 1500 eurų sumą, bei visoms vėlesnėms po tokio dydžio gautos pensijų įmokos mokamoms pensijų įmokoms.

V. Pensijų kaupimo nutraukimo sąlygos, būdai

Dalyvis turi teisę bet kada (t. y., neišlaikius minimalaus 5 metų termino ar nesulaukus taisyklėse nustatyto minimalaus pensinio amžiaus) nutraukti sudarytą pensijų kaupimo sutartį ir atsiimti visas pensijų kaupimo fonde sukauptas lėšas, pateikdamas rašytinį prašymą Valdymo įmonei. Tai padaryti galima bet kuriame pensijų kaupimo bendrovės skyriuje. Registracija konsultacijai: www.artea.lt/lt/rasykite.

Dalyvis turi teisę atsiimti dalį pensijų fonde sukauptų lėšų, nenutraukdamas sudarytos pensijų kaupimo sutarties. Atkreipiame dėmesį, kad bendrovė Artea Asset Management netaiko jokie mokesčio, atsiimant dalį pensijų fonde sukauptų lėšų.

Nutraukdamas pensijų kaupimo sutartį ar atsiimdamas dalį pensijų fonde sukauptų lėšų Dalyvis turėtų įvertinti mokesčines pasekmes (detalesnė informacija pateikiama šio dokumento VI skyriuje).

VI. Valstybės taikoma apmokestinimo tvarka

Iš III pakopos pensijų fondo Dalyviui išmokėtos lėšos, įskaitant pensijų išmokas, lėšas, išmokamas nutraukiant pensijų kaupimo sutartį ir lėšas, atsiimamas nenutraukiant pensijų kaupimo sutarties (toliau bendrai – išmokos), yra laikomos gyventojų pajamomis, kurios, priklausomai nuo tam tikrų sąlygų, gali būti apmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu (toliau – GPM), vadovaujantis LR Gyventojų pajamų mokesčio įstatymu (toliau – GPMĮ).

Išmokos nebus apmokestinamos GPM, tais atvejais, kai:

- pensijų kaupimo sutartis galiojo ilgiau kaip 5 metus ir išmoką gaunantis asmuo yra sulaukęs 55 metų (kai sutartis sudaryta iki 2012-12-31) arba jam iki senatvės pensijos amžiaus, nustatyto pensijų kaupimo sutarties sudarymo metu galiojusiame Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme, yra likę ne daugiau kaip 5 metai (kai sutartis sudaryta po 2013-01-01) arba išmokos gavimo momentu išmokos gavėjui yra nustatytas 0–25 procentų ar 30–40 procentų darbingumo lygis;
- išmokos suma yra ne didesnė nei į Fondą sumokėtos pensijų įmokų, kurias mokėjo gyventojai ir kurios nebuvo atimamos iš pajamų LR gyventojų pajamų mokesčių nustatyta tvarka (t. y., įmokų mokėtojas nesinaudojo GPM lengvata teikdamas metinę GPM deklaraciją).

Kitais atvejais visa išmokos suma arba ta jos dalis, kuriai negali būti pritaikyta nė viena GPMĮ numatyta lengvata, apmokestinama 15 proc. arba 20 proc. GPM tarifu, priklausomai nuo gyventojų metinių apmokestinamųjų pajamų dydžio. GPM išskaičiuoja ir į valstybės biudžetą sumoka Valdymo įmonė, taikydama 15 proc. GPM tarifą. Likusią dalį, jeigu Dalyviui pagal GPMĮ nuostatas taikomas 20 proc. GPM tarifas, deklaruoja ir sumoka pats Dalyvis iki kitų metų gegužės 1 d. Tam tikrais atvejais (pvz., kai pensijų įmokas Dalyvio naudai yra sumokėjęs jo darbdavys arba Dalyvis GPM lengvata yra pasinaudojęs ne visais sumokėtų pensijų įmokų sumai) Dalyvis turi teisę patikslinti ir susigrąžinti visą ar dalį Valdymo įmonės išskaičiuoto ir į valstybės biudžetą sumokėto GPM, pateikdamas (patikslindamas) metinę pajamų mokesčio deklaraciją Valstybinei mokesčių inspekcijai.

Dalyvis yra atsakingas už teisingos ir išsamios informacijos, reikalingos teisingam GPM apskaičiavimui, pateikimą Valdymo įmonei.

GPM lengvata taikoma III pakopos pensijų sutartims, sudarytoms iki 2024 m. gruodžio 31 d. ir galios dar 10 metų, t. y. iki 2034 m. gruodžio 31 d.

VII. Informacija apie platintojus

Pensijų kaupimo sutartį su Dalyviu Valdymo įmonės vardu gali sudaryti tiek tiesiogiai pati Valdymo įmonė, tiek Valdymo įmonės oficialiai įgalioti tretieji asmenys (platintojai). Tais atvejais, kai pensijų kaupimo sutartis yra sudaroma per platintoją – detali informacija apie platintoją pateikiama pensijų kaupimo sutartyje. Nors sudarydamas pensijų kaupimo sutartį platintojas veikia kaip Valdymo įmonės atstovas, tačiau jis yra atskiras ūkinis subjektas ir vykdo savarankišką ūkinę-komercinę veiklą. Už Valdymo įmonei suteiktas pensijų fondų platinimo paslaugas Valdymo įmonė mokama atlyginimą, kurio dydis numatytas Valdymo įmonės ir platintojo sudarytoje sutartyje.

VIII. Kita aktuali informacija

Lėšos, kaupiamos pensijų fonde, yra investuojamos, vadovaujantis pensijų fondo taisyklėse nustatyta investavimo strategija. Kaupiant pensijų fonduose Klientas prisiima investavimo ir su investavimu susijusią riziką. Pensijų fondo vieneto vertė gali tiek kilti, tiek kristi, Klientas gali atgauti mažiau nei investavo. Pensijų fondo praeities rezultatai negarantuoja tokių pačių rezultatų ir pelningumo ateityje. Praėjusio laikotarpio rezultatai nėra patikimas būsimų rezultatų rodiklis.

Prieš priimdamas sprendimą investuoti Klientas turi pats ar padedamas investicijų konsultantų įvertinti visas su investavimu susijusias rizikas ir išsamiai susipažinti su pensijų kaupimo sutartimi, pensijų fondo taisyklėmis ir pensijų fondo pagrindinės informacijos investuotojams dokumentu. Daugiau informacijos apie papildomus savanoriškus pensijų fondus (taisyklės bei kitą informaciją lietuvių kalba) nemokamai galima gauti įmonės klientų konsultavimo centruose, kurių aktualus sąrašas pateikiamas <http://www.artea.lt/lt/registracija-vizitui>, kreipiantis telefonu +370 61 044 447 ar el. paštu info@artea.lt, interneto svetainėje www.artea.lt ir pas visus fondo platintojus.